

Zinātne pilsētā

Atvērta platforma līdzdarbīgai dabaszinātņu izglītībai pilsētā

Novērsts bads un ilgtspējīga lauksaimniecība – kāpēc tas ir svarīgi?

2018.gadā
aptuveni
2 miljardi
cilvēku cieta
no mērena
vai smaga
pārtikas
trūkuma, kas
ir par 20%
vairāk nekā
2014.gadā un,
visticamāk,
tas pieaugs
COVID-19 dēļ.

2 NOVĒRSTS BADS UN ILGTSPEJIGA LAUKSAIMNIECĪBA

Pēc gadu desmitiem ilgušas stabilas lejupslīdes 2015. gadā to cilvēku skaits, kuri cieš no bada - ko mēra pēc nepietiekami paēdušo skaita - atkal sāka lēnām palielināties. Pašreizējās aplēses liecina, ka gandrīz 690 miljoni cilvēku jeb 8,9% pasaules iedzīvotāju cieš badu, kas ir līdz pat 10 miljoniem cilvēku vairāk gada griezumā un par gandrīz 60 miljoniem cilvēku vairāk piecu gadu laikā.

Šobrīd pasaulē nenotiek nepieciešamā pareizā virzība, lai līdz 2030. gadam sasniegtu mērķi - "nulles bada" līmeni. Ja pasaulē saglabāsies/turpināsies šīs pēdējā laika tendences, tad līdz 2030.gadam bada skarto cilvēku skaits pārsniegs 840 miljonus.

Saskaņā ar Pasaules pārtikas programmas datiem, 135 miljoni cilvēku cieš no akūta bada, galvenokārt cilvēku izraisītu konfliktu, klimata pārmaiņu un ekonomikas lejupslīdes dēļ. COVID-19 pandēmija tagad varētu dubultot šo skaitu - līdz 2020. gada beigām iespējams vēl 130 miljoniem cilvēku draud akūts bads.

2 NOVĒRSTS BADS UN ILGTSPEJIGA LAUKSAIMNIECĪBA

Tā kā vairāk nekā ceturdaļmiljards cilvēku, iespējams, atrodas uz bada sliekšņa, ir jārīkojas ātri, lai nodrošinātu pārtikas un humāno palīdzību visvairāk apdraudētajiem reģioniem.

Tajā pašā laikā, ja vēlamies pabarot vairāk nekā 690 miljonus cilvēku, kas šodien cieš badu, un vēl 2 miljardus cilvēku, kas pasaulē dzīvos līdz 2050. gadam, ir nepieciešamas būtiskas pārmaiņas pasaules pārtikas un lauksaimniecības sistēmā. Lauksaimniecības ražīguma palielināšana un ilgtspējīga pārtikas ražošana ir ļoti svarīga, lai palīdzētu mazināt bada draudus.

Kāds šeit ir mērķis?

Izbeigt badu, panākt nodrošinātību ar pārtiku un uzlabotu uzturu, kā arī veicināt ilgtspējīgu lauksaimniecību.

Kāpēc?

Galējs bads un nepietiekams/nepilnvērtīgs uzturs joprojām ir šķērslis ilgtspējīgai attīstībai un rada lamatas, no kurām cilvēkiem nav viegli izkļūt. Bads un nepietiekams uzturs nosaka, ka cilvēku darba ražīgums samazinās, tie ir vairāk pakļauti slimībām un tādējādi bieži vien nespēj nopelnīt vairāk un uzlabot savu iztikas/dzīves līmeni. 2 miljardiem cilvēku pasaulē nav regulāras piekļuves drošai, pilnvērtīgai un pietiekamai pārtikai. 2019.gadā 144 miljoni bērnu vecumā līdz 5 gadiem bija atpalikuši savā attīstībā, un 47 miljoni bērnu cieta no vispārējas organisma novājināšanās.

Cik daudz cilvēku cieš badu?

2019.gadā vairāk nekā 690 miljoni cilvēku, galvenokārt Āzijā un Āfrikā, nesaņēma pietiekamu uzturu. Cilvēki, kuri cieš no mērena pārtikas trūkuma, parasti nespēj regulāri saņemt veselīgu un sabalansētu uzturu ierobežotu ienākumu vai citu resursu dēļ. Ja šīs tendences saglabāsies, līdz 2030.gadam aptuveni 840 miljoni cilvēku cietīs badu. Situācija, visticamāk, vēl vairāk pasliktināsies COVID-19 dēļ.

Kāpēc pasaulē ir tik daudz izsalkušu cilvēku?

Līdztekus konfliktiem, klimatiskiem satricinājumiem un siseņu krīzei [siseņu invāzijai], pandēmija rada papildu draudus pārtikas sistēmām. Civiltiesiskie apdraudējumi/Pilsoniskā nestabilitāte un pārtikas ražošanas samazināšanās ir veicinājuši pārtikas trūkumu un augstas pārtikas cenas.

Kāpēc man tas būtu svarīgi?

Mēs visi vēlamies, lai mūsu ģimenēm būtu pietiekami daudz pārtikas, kas ir droša un uzturvielām bagāta. Pasaule, kurā nav bada, spēs pozitīvi ietekmēt mūsu ekonomiku, veselību, izglītību, vienlīdzību un sociālo attīstību.

Tas ir svarīgs elements, lai veidotu labāku nākotni ikvienam. Turklāt, ja bads ierobežos indivīdu attīstību, mēs nevarēsim sasniegt citus ilgtspējīgas attīstības mērķus, piemēram, izglītību, veselību un dzimumu līdztiesību.

Kā mēs varam panākt „nulles bada” līmeni?

Pārtikas nodrošinājumam nepieciešama daudzdimensionāla pieeja - sākot no sociālās aizsardzības, (lai nodrošinātu drošu un uzturvielām bagātu pārtiku, jo īpaši bērniem,) līdz pārtikas sistēmu pārveidošanai, (lai izveidotu iekļaujošāku un ilgtspējīgāku pasauli). Būs jāveic ieguldījumi lauku un pilsētu teritorijās, kā arī sociālajā aizsardzībā, lai nabadzīgajiem iedzīvotājiem būtu pieejama pārtika un viņi varētu uzlabot savu iztikšanu/iztikas līdzekļu iegūvi.

Ko mēs varam darīt, lai palīdzētu?

Jūs varat veikt izmaiņas savā dzīvē - mājās, darbā un sabiedrībā, atbalstot vietējos lauksaimniekus vai vietējos tirgus, izvēloties ilgtspējīgu pārtiku, atbalstot laba uztura pieejamību visiem un apkarojot pārtikas izšķērdēšanu.

Jūs varat arī izmantot savu ietekmi kā patērētājs un vēlētājs, pieprasot uzņēmumiem un valdībām izdarīt izvēli un veikt izmaiņas, kas padarīs "nulles bada" līmeņa sasniegšanu par realitāti. Pievienojieties diskusijām par šīm problēmām gan sociālajos plašsaziņas līdzekļos, gan vietējās kopienās.

PIRMS COVID-19

Pārtikas trūkums jau pieauga

Situācija ar **bērnu** atpalcību un vispārējo organisma novājināšanos, **visticamāk, pasliktināsies**

bērnu, kas jaunāki par 5 gadiem, ir atpalikuši savā attīstībā

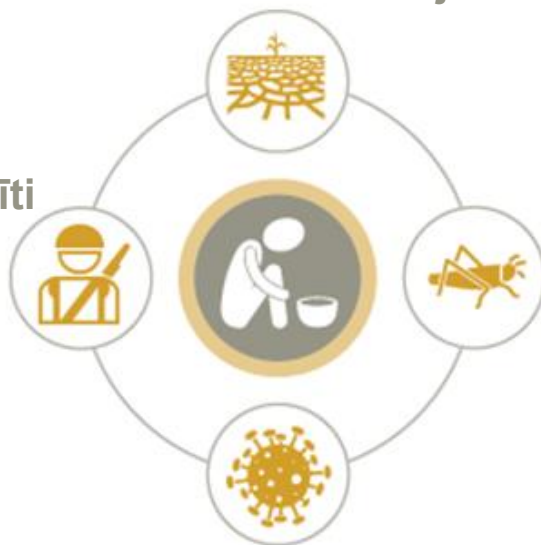
bērnu, kas jaunāki par 5 gadiem, cieš no vispārējas organisma novājināšanās. [2019.g.]

PĒC COVID-19

Pandēmija ir papildu drauds pārtikas apgādes sistēmām

Klimatiskie satricinājumi

Cilvēku izraisīti
(politiski)
konflikti

Covid-19

Krīze smagi skārusi mazos pārtikas ražotājus,

kas veido 40-85% no
visiem pārtikas ražotājiem
jaunattīstības reģionos

Skaitļi un fakti

- Pašreizējās aplēses liecina, ka gandrīz 690 miljoni cilvēku, jeb 8,9% pasaules iedzīvotāju, cieš badu, - pieaugums par 10 miljoniem cilvēku gada griezumā, un par gandrīz 60 miljoniem vairāk nekā piecu gadu laikā.
- Lielākā daļa - 381 miljons - pasaules iedzīvotāju, kas nesaņem pietiekamu uzturu, joprojām dzīvo Āzijā. Vairāk nekā 250 miljoni cilvēku, kas nesaņem pietiekamu uzturu, dzīvo Āfrikā, kur šādu iedzīvotāju skaits pieaug straujāk nekā citur pasaulē.
- 2019.gadā gandrīz 750 miljoni, jeb gandrīz katrs desmitais pasaules iedzīvotājs, saskārās ar nopietnu pārtikas trūkumu.
- Tiek lēsts, ka 2019.gadā 2 miljardiem cilvēku pasaulē nebija regulāras piekļuves drošai, pilnvērtīgai un pietiekamai pārtikai.
- Ja pašreizējās tendences saglabāsies, tad līdz 2030.gadam bada skarto cilvēku skaits pārsniegs 840 miljonus jeb 9,8% no pasaules iedzīvotāju skaita.
- 2019.gadā 144 miljoni bērnu vecumā līdz 5 gadiem cieta no atpalcības, no tiem, trīs ceturtdaļas dzīvoja Dienvidāzijā un Āfrikas reģionos uz dienvidiem no Sahāras.
- 2019.gadā 6,9% (jeb 47 miljoni) bērnu, kas jaunāki par 5 gadiem, cieta no vispārējas organisma novājināšanās jeb akūta uztura nepietiekamības, ko izraisīja ierobežota uzturvielu uzņemšana un infekcijas.

2. ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķa sasniedzamie rezultāti

2.1. Līdz 2030.gadam izbeigt badu un nodrošināt visiem cilvēkiem, jo īpaši nabadzīgām un neaizsargātām personām, tostarp zīdaiņiem, piekļuvi drošai, pilnvērtīgai un pietiekamai pārtikai visa gada garumā.

2.2. Līdz 2030.gadam izskaust visu veidu problēmas saistībā ar nepietiekamu uzturu, tāpat, līdz 2025.gadam sasniegt starptautiski noteiktos mērķus attiecībā uz bērnu, kas jaunāki par 5 gadiem, vispārējo atpalcību un organisma novājināšanos, kā arī apmierināt pusaugu meiteņu, grūtnieču, sievieti, kas baro bērnu ar krūti, un gados vecāku cilvēku uztura vajadzības.

2.3. Līdz 2030.gadam divkāršot mazo pārtikas ražotāju, jo īpaši sievieti, pamatiedzīvotāju tautu, ģimenes lauksaimnieku, lopkopju un zvejnieku, lauksaimniecības ražīgumu un ienākumus, kā arī nodrošināt drošu un vienlīdzīgu piekļuvi zemei, citiem ražošanas resursiem un izejvielām, zināšanām/izglītībai, finanšu pakalpojumiem, tirgiem un pievienotās vērtības radīšanas un nelauksaimnieciskas nodarbinātības iespējām.

2.4. Līdz 2030.gadam nostiprināt ilgtspējīgas pārtikas ražošanas sistēmas un īstenot noturīgas lauksaimniecības prakses, kas palielina produktivitāti un ražošanu, palīdz saglabāt ekosistēmas, stiprina spēju pielāgoties klimata pārmaiņām, ekstremāliem laika apstākļiem, sausumam, plūdiem un citām katastrofām, kā arī pakāpeniski uzlabo zemes un augsnes kvalitāti.

2.5. Līdz 2020.gadam saglabāt sēklu, kultivēto augu, lauksaimnieciski audzēto dzīvnieku un mājdzīvnieku un ar tiem saistīto savvaļas sugu ģenētisko daudzveidību, izmantojot labi pārvaldītas un daudzveidīgas sēklu un augu bankas valsts, reģionālā un starptautiskā līmenī, un veicināt piekļuvi ģenētisko resursu un ar tiem saistīto tradicionālo zināšanu izmantošanai, kā arī godīgu un vienlīdzīgu ieguvumu sadali, kā tas ir noteikts starptautiskajā līmenī.

2. ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķa sasniedzamie rezultāti

2.A. Izmantojot uzlabotu starptautisko sadarbību, palielināt investīcijas lauku apvidu infrastruktūrā, lauksaimniecības pētniecības un konsultāciju pakalpojumos, tehnoloģiju attīstībā un augu/mājlopu gēnu bankās, lai uzlabotu lauksaimniecības ražošanas jaudu jaunattīstības valstīs, jo īpaši vismazāk attīstītajās valstīs.

2.B. Koriģēt un novērst tirdzniecības ierobežojumus un izkropļojumus pasaules lauksaimniecības tirgos, paralēli likvidējot visu veidu lauksaimniecības eksporta subsīdijas un visus eksporta pasākumus ar līdzvērtīgu ietekmi saskaņā ar Dohas sarunu kārtas attīstības jautājumos mandātu.

2.C. Veikt pasākumus, lai nodrošinātu pārtikas preču tirgu un to atvasinājumu pareizu darbību, kā arī atvieglotu savlaicīgu piekļuvi tirgus informācijai, piemēram, par pārtikas rezervju pieejamību, kas palīdzētu ierobežot pārlietu pārtikas cenu nepastāvību/mainību.

Uzzini vairāk

- [International Fund for Agricultural Development](#)
- [Food and Agriculture Organization](#)
- [World Food Programme](#)
- [UNICEF – Nutrition](#)
- [Zero Hunger Challenge](#)
- [Think.Eat.Save. Reduce your footprint.](#)
- [UNDP – Hunger](#)

Lai uzzinātu vairāk par mērķi #2 un pārējiem ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem, apmeklē:

<http://www.un.org/sustainabledevelopment>

Šis projekts ir saņēmis finansējumu no Eiropas Savienības pētniecības un inovācijas programmas "Apvārsnis 2020" saskaņā ar dotācijas līgumu Nr. 824466.